

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

History of the Hebrew Language: From Its Origins until the End of the Amoraic Period - 25231

Last update 27-07-2020

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 1st degree (Bachelor)

Responsible Department: Hebrew Language

Academic year: 0

Semester: 1st Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Prof. Steven Fassberg

Coordinator Email: steven.fassberg@mail.huji.ac.il

Coordinator Office Hours: by appointment

Teaching Staff:

Prof Steven Fassberg

Course/Module description:

Survey of the development of the Hebrew language beginning with Afro-Asiatic, then Semitic, on to its reconstructed proto-stage, down through the biblical period and the end of the Amoraic period. Sociolinguistic and grammatical aspects will be discussed.

Course/Module aims:

description of the diachronic and synchronic analysis of the Hebrew language

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

track the evolution of the Hebrew language from the reconstructed Afroasiatic stage down to Amoraic Hebrew. Trends and external influences will be apparent and understood in the light of historical events and natural language development

Attendance requirements(%):

100

Teaching arrangement and method of instruction: lectures and selected readings

Course/Module Content:

1. Afroasiatic language family; Semitic family
2. Northwest Semitic, beginnings of Hebrew, Mari and Amorite, El Amarna, Ugaritic, beginning of the alphabet
3. Biblical Hebrew phonology
4. Biblical Hebrew morphology
5. Periodization of Biblical Period
6. 1st Temple period epigraphic Hebrew
7. Ben Sira, Dead Sea Scrolls
8. Samaritan Hebrew, Greek and Latin transcriptions,
9. Masorah, vocalization systems
10. Tannaitic Hebrew
11. Tannaitic continued
12. Bar Kosiba letters and Judean Desert material
13. Amoraic Hebrew

Required Reading:

שבוע נושא

- 1 אפרו-אסיאתית, משפחת השפות השמיות
- 2 שמית צפונית מערבית: ראשיתה של העברית, מארי והאמורית, אל-עמרנה, אוגריתית, ראשית האלפבית וגלגוליו; חלוקת העברית לתקופות;
- 3 תורת ההגה של לשון המקרא (מעתקי עיצורים, בגדכפ"ת, המעתק הכנעני, חוק פיליפי, חוק ההידקקות, חוק בארת-גינזברג; צורות הפסק)
- 4 תורת הצורות של לשון המקרא (כינויים, מערכת הפועל, משקלי השם)
- 5 תקופות וסוגות של לשון המקרא: ארכאית, קלסית, מאוחרת; פרוזה לעומת שירה; קריאת קטעים מייצגים
- 6 כתובות עבריות מתקופת בית ראשון (קריאת מבחר כתובות)
- 7 ספר בן סירא, מגילות ים המלח
- 8 מסורת שומרון, תעתיקים יווניים ולטיניים (תרגום השבעים, המשושה, כתבי היירונימוס)
- 9 מסורה, מסורות ניקוד וקריאה (טברנית, בבלי, ארץ-ישראלית, ארץ-ישראלית-טברנית)
- 10 לשון התנאים: קורפוס, אבות טקסטים, מסורות שבעל פה, קווי ייחוד
- 11 קריאת טקסטים נבחרים בלשון התנאים
- 12 שטרות ואגרות ממדבר
- יהודה (איגרות בר כוסבה)
- 13 לשון האמוראים

ביבליוגרפיה:

- 1 בלאו, ההגה והצורות, עמ' 4-14; רבין, שפות שמיות, עמ' 1-19; Rubin, "Afroasiatic and Hebrew Scholarship"; Rubin, Brief Introduction pp. 1-21; Huehnergard, "Semitic Language, Hebrew as" מומלץ; 11-25;
- 2 אלדר, "חלוקה לתקופות"; רבין, עיקרי תולדות הלשון העברית, עמ' 11-25; מורג, "ראשיתה של העברית וייחודה של העברית, עמ' 13-32; מומלץ: Hasselbach, "Canaanite and Hebrew"; Misgav, "Paleography"; Gzella, Abecedaries"
- 3 בלאו, הגה וצורות, עמ' 77-82; ברגסטרסר, דקדוק, כרך א', סע' 18, 30; Huehnergard, "Canaanite Shift"; Koller, "Attenuation"; Huehnergard, "Philippi's Law"; Hasselbach, "Barth-Ginsberg Law"
- 4 בלאו, הגה וצורות, עמ' 197-199, 304-306, 319-323; ברגסטרסר, דקדוק, כרך ב', סע' 1-2;
- 5 הורביץ, "הלשון העברית בתקופה הפרסית", עמ' 210-223, 306-309; Hornkohl, "Periodization"; פסברג, "המקרא לשון".
- 6 Ahituv et al, "Epigraphic Hebrew"; Hutton, "Epigraphic Hebrew"
- 7 בלאו, "הרהוריו של ערביסטן"; קימרון, "הלשון והרקע הלשוני"; קיסטר, "קווים לאוצר המילים של כתבי קומראן"; קיסטר, "Ben Sira"; Van Peursen, "Ben Sira"

8 Florentin, "Samaritan Hebrew"

Yuditsky, "Hebrew in Greek and Latin Transcriptions"

9 ברגשטרסר, דקדוק, כרך א', סע' 9; "Tiberian, Masora", Golinets

Khan, "Pronunciation Traditions"; Ofer, "Tiberian Tradition of Reading the Bible"; Maman, "Reading Traditions"

10 בר-אשר, "לשון חכמים – דברי מבוא"; קוטשר, "לשון חז"ל"; רבין,

עיקרי תולדות הלשון העברית, פרק ג'; Breuer, "Morphology"

Breuer, "Phonology"

11 קוטשר, "האיגרות העבריות של בר כוסבה"; Mor, "Kokhba Bar"

Documents"

12 Breuer, "Amoraic Hebrew"

ביבליוגרפיה:

ש' אחיטוב, הכתב והמכתב 2. ירושלים, תשע"ב.

א' אלדר, "הצעה חדשה לחלוקה לתקופות של תולדות הלשון העברית", לשוננו עז (תשע"ה),

עמ' 151-160;

י' בלאו, "הרהוריו של ערביסטן על השתלשלות עברית המקרא וסעיפיה", לשוננו ס (תשנ"ז),

עמ' 21-32.

י' בלאו, תורת ההגה והצורות של לשון המקרא. ירושלים, תש"ע.

ג' ברגשטרסר, דקדוק הלשון העברית. ירושלים, 1972 (תורגם מהגרמנית: G. Bergsträsser,

Hebräische Grammatik. Leipzig, 1981-1929).

א' הורביץ, "הלשון העברית בתקופה הפרסית", ההיסטוריה של עם ישראל, כרך: שיבת ציון –

ימי שלטון פרס, ירושלים תשמ"ג. עמ' 210-223, 30-309.

ש' מורג, "ראשיתה של העברית וייחודה של העברית", עמ' 13-33 בש' מורג, מחקרים בלשון

המקרא. ירושלים, תשנ"ה.

ש' פסברג, "לשון המקרא", עמ' 87-104 בספרות המקרא: מבואות ומחקרים, עורכת צפורה

טלשיר, ירושלים, תשע"א.

א' קימרון, "הלשון והרקע הלשוני של כתבי קומראן", עמ' 551-560, במגילות קומראן: מבואות

ומחקרים, עורך מנחם קיסטר. ירושלים, תשס"ט.

ח' רבין, עיקרי תולדות הלשון העברית. ירושלים תשל"ז.

ח' רבין, שפות שמיות. ירושלים, תשנ"א.

A. Rubin, A Brief Introduction to the Semitic Languages. Piscataway, NJ 2010.

Encyclopedia of Hebrew Language and Linguistics (EHLL):

Y. Breuer, "Amoraic Hebrew"

Y. Breuer, "Morphology: Rabbinic Hebrew"

Y. Breuer, "Phonology: Rabbinic Hebrew"

M. Florentin, "Samaritan Hebrew: Biblical"

V. Golinets, "Masora, Tiberian"

H. Gzella, "Abecedaries"

R. Hasselbach, "Barth-Ginsberg Law"

R. Hasselbach, "Canaanite and Hebrew"

A. Hornkohl, "Biblical Hebrew: Periodization"

J. Huehnergard, "Semitic Language, Hebrew as a"

J.M. Hutton, "Epigraphic Hebrew: Pre-Roman Period"
G. Khan, "Biblical Hebrew: Pronunciation Traditions"
M. Kister, "Ben Sira"
A. Koller, "Attenuation"
H. Misgav, "Paleography of Hebrew Inscriptions"
U. Mor, "Bar Kokhba Documents"
A.D. Rubin, "Afroasiatic and Hebrew: History of Scholarship"
A. Yuditsky, "Transcription into Greek and Latin Script: Pre-Masoretic Period"

Handbook of Biblical Hebrew (ed. W.R. Garr and S.E. Fassberg. Winona Lake, 2016)

A. Aḥituv et al., "Epigraphic Hebrew"
M. Florentin, "Samaritan Tradition"
A. Maman, "Reading Traditions of Biblical Hebrew"
Y. Ofer, "The Tiberian Tradition of Reading the Bible and the Masoretic System"
W. van Peursen, "Ben Sira"
A. E. Yuditsky, "Hebrew in Greek and Latin Transcriptions"

ביבליוגרפיה כללית

ללשונו לעם: קובץ לשונות הלשון, מ-מא תשמ"ט - תש"ן

A. Sáenz-Badillos, *A History of the Hebrew Language*. Cambridge, 1993 (*Storia della lingua ebraica*. Tr. P. Cappeli. Brescia, 2007).

J. M. Hoffman, *In the Beginning: A Short History of the Hebrew Language*. New York, 2004.

E.Y. Kutscher, *A History of the Hebrew Language*. Jerusalem, 1982.

N. Waldman, *The Recent Study of Hebrew: A Survey of the Literature with Selected Bibliography*. Cincinnati, 1989.

Additional Reading Material:

Course/Module evaluation:

End of year written/oral examination 100 %

Presentation 0 %

Participation in Tutorials 0 %

Project work 0 %

Assignments 0 %

Reports 0 %

Research project 0 %

Quizzes 0 %

Other 0 %

Additional information:

Dept. of Hebrew Language

Hebrew University of Jerusalem, Mt. Scopus